

DISCLAIMER

Onafhankelijke informatie is niet gratis. Het NTvG investeert veel geld om het hoge niveau van haar artikelen te waarborgen, door een proces van peer-review en redactievoering. Het NTvG kan alleen bestaan als er voldoende betaalde abonnementen zijn. Het is niet de bedoeling dat onze artikelen worden verspreid zonder betaling. Wij rekenen op uw medewerking.

Omzien en verkennen

Nog even, en we schrijven het jaar 2020. Een markant moment, dat voor ons reden was om terug te kijken en vooruit te blikken. Wat waren in de afgelopen 10 jaren belangrijke ontwikkelingen in de geneeskunde, voor welke patiënten is de zorg nou echt verbeterd? Maar ook: welke beloftes zijn niet ingelost, welke ontwikkelingen stagneren en waar is de patiëntenzorg nog steeds ontoereikend? We vroegen collega's van verschillende vakgebieden om daarover hun gedachten te laten gaan. We daagden hen ook uit om vooruit te kijken: welke nieuwe ontwikkelingen kunnen we verwachten en welke dromen liggen binnen handbereik?

Daarnaast informeren we u over ontwikkelingen die onze vakgebieden overstijgen: de oogst aan nieuwe geneesmiddelen van de afgelopen 10 jaar, wat er in de farmaceutische pijplijn zit ([D4393](#)), de opkomst en bedreiging van (nieuwe) infectieziekten ([D4545](#)) en, welhaast onvermijdelijk, de beloften en valkuilen van big data en artificial intelligence ([D4611](#)).

Zodoende geeft dit eindejaarsnummer een beeld van waar we, met vallen en opstaan, anno 2020 zijn beland.

Wie dit nummer door de oogharen leest, merkt op dat de meeste ontwikkelingen zich gewoonlijk heel geleidelijk voltrekken. Breed in de media uitgemeten 'grote doorbraken' sijnepelen maar langzaam in de praktijk door of verlaten het podium met stille trom. Achter die geleidelijkheid schuilt een voorzichtigheid die ons kenmerkt en die vast ook goed is voor onze patiënten. 'Primum non nocere', nietwaar? Anderzijds mogen we ons ook wel afvragen of we soms niet té behoudend zijn. Als een doorbraak, of zelfs een tijdige paradigmashift, zich aandient, zouden we deze dan wel herkennen en omarmen? Zelfgenoegzame tevredenheid maakt ons misschien wel gelukkig ([D4615](#)), boude vernieuwingsdrift is net zo noodzakelijk.

Pieter van Eijsden, Yolanda van der Graaf, Wim Opstelten en Yvo Smulders

– redactie@ntvg.nl